

Vår saksbehandler
Jeanette Iren Moen, tlf. +47 23 06 31 66

Vår dato
30062009
Deres dato
18062009

Vår referanse
2009/01738-4/606.2
Deres referanse
09/01381-002 006353/09
ASK

Landsorganisasjonen i Norge
Youngs gate 11
0181 OSLO

Høringssvar- utkast til statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene

Fellesforbundet støtter forslaget om å innføre statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner. Dette bør være et hensiktsmessig virkemiddel for å konkretisere statlige forventninger til denne type planlegging i kommunene.

Fellesforbundet slutter seg til formålet med de statlige retningslinjene. Kommunene må spille en helt sentral rolle i arbeidet for å redusere norske utslipp av klimagasser, økt energieffektivitet og energiomlegging. De statlige retningslinjene bør bygge opp under dette og sikre at kommunene går foran i arbeidet. Retningslinjene bør videre bidra til at kommunene bruker sine ulike roller fornuftig og tar i bruk relevante virkemidler for å nå målene.

Det er bra at en i forslaget klart stiller krav om at kommunene skal innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre miljøvennlig energiomlegging i tråd med retningslinjen. Det er også positivt at det forutsettes at planer som omhandler klima- og energispørsmål skal følges opp med tiltak og virkemidler og gi føringer for kommunens mer detaljerte planlegging, myndighets- og virksomhetsutøvelse.

Av forslaget fremgår det at det *bør vurderes* regelmessige revisjoner av planer og minst hvert fjerde år. Forbundet er opptatt av at kommunene jobber kontinuerlig med tiltak for å redusere klimagassutslipp og sikre mer effektiv energibruk. Fellesforbundet mener kommunene *bør pålegges* å revidere sine planer, men i stedet for å ha hovedfokus på regelmessighet/minst hvert fjerde år, bør hovedfokus for revisjon heller være at dette skal skje i takt med de klima- og energiutfordringer kommunen står overfor. Nasjonale myndigheter bør videre kunne kreve revisjon som følge av endringer i nasjonale lover og forskrifter, nye gjennombrudd for miljø/klimateknologiske produkter og tjenester, bruk av "beste-praksis"-erfaringer m.v.

I pkt.4 – "innholdet i plan som behandler klima- og energispørsmål" framgår det hva planen skal inneholde. Innholdet er også nærmere beskrevet i kommentarene. Fellesforbundet kunne ønsket seg mer forpliktende formuleringer som sikrer at kommunene faktisk setter seg ambisiøse mål for klimagassreduksjoner, energieffektivisering og miljøvennlig energiomlegging. Skal målene i Klimaforliket nås må også kommunene bidra.

En rekke av de foreslåtte tiltakene og virkemidlene forutsetter at det iverksettes opplæring og etter- og videreutdanning. Og det forutsetter kompetanseheving i alle ledd, fra bestillere til utøvere. For eksempel krever realisering av energieffektiviseringskrav i bygg kompetanseheving hos bestillere og utøvere. Og informasjon og opplæring må nå helt ut til den enkelte fagarbeider. Særlig i

Vår dato
30062009

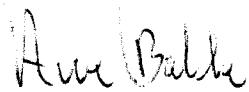
Vår referanse
2009/01738-
4/606.2

---

forbindelse med rehabilitering av eksisterende bygg er det viktig med systematisk og planmessig innsats. Fellesforbundet ber om at de statlige planretningslinjene også inneholder krav/retningslinjer for kompetansefremmende tiltak.

Tiltak for energieffektivisering berører mange fag. Det er avgjørende at løsningene til de ulike faggruppene trekker i samme retning/ses i sammenheng, slik at resultatet blir best mulig. I tillegg til lover og forskrifter bør kommunene og fylkeskommunene utarbeide tiltak og prosjekter som fremmer samarbeid på tvers av den fragmenterte bedriftsstrukturen for å utvikle miljøvennlige og energieffektive løsninger.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Arve Bakke

Jeanette Iren Moen
jeanette.moen@fellesforbundet.no